Eerlijk delen

– Annemiek Onstenk –

‘Natúúrlijk vangen we asielzoekers op die met kleine kinderen de gevaarlijke overtocht over de Middellandse Zee wagen, op weg naar Italië of Griekenland.’ Het is een linkse reflex (die we delen met veel religieuze, humanitaire, mensenrechten- e.a. organisaties) van in dit geval Europarlementariër Judith Sargentini. Mensen in nood help je, om humanitaire reden en omdat we dat internationaal met elkaar hebben afgesproken, punt. En zo is het ook. Toch verwacht je van een politicus of bestuurder, naast solidariteit, ook iets anders.

Betrokken burgers, van bijvoorbeeld de Facebook community Ik ben een gastgezin voor een vluchteling zetten zich in voor één belang: zij bieden hulp. Ook werkgeversvoorzitter Hans de Boer richt zich op één (vermeend) belang: dat van werkgevers. Hij was er met de huidige, grote aantallen asielzoekers als de kippen bij en wil Syrische asielzoekers graag aan werk helpen, als het kan al vóórdat zij als vluchteling zijn toegelaten. Bij asielzoekers/vluchtelingen van bijvoorbeeld het Afrikaanse continent is van gretigheid van de kant van werkgevers nooit iets te merken. Bedenkelijk is ook dat veel hoogopgeleide allochtone Nederlanders niet eens een stageplek vinden, laat staan een baan. Maar dat terzijde.

Van bestuurders en politici verwacht ik, anders dan van burgerinitiatieven of vak/brancheorganisaties, dat zij meerdere belangen tegen elkaar afwegen. In dit geval internationale verplichtingen/het Vluchtelingenverdrag, draagvlak en draagkracht in eigen regio, beschikbaarheid van opvangcapaciteit, benodigde financiële middelen, zorg, huisvesting, onderwijs, veiligheid en andere collectieve voorzieningen op langere termijn.

Voor de integratie en acceptatie van asielzoekers en vluchtelingen is het belangrijk dat zij mee doen in Nederland, onder Nederlanders wonen en aan het werk kunnen. Niet alleen de nieuwe asielzoekers, ook de vluchtelingen die al jaren in Nederland zijn. Huisvesting, werkgelegenheid en collectieve voorzieningen zijn echter verdelingsvraagstukken, waar behalve solidariteit ook waarden als rechtvaardigheid, gelijke behandeling en kansen gelden. Wat mij betreft delen we deze eerlijk over alle mensen die een huis of werk zoeken en zorg/onderwijs nodig hebben, over Nederlanders en statushouders/vluchtelingen. Daarbij is het zaak rekening te houden met o.a. het voorrangsbeleid dat er in Nederland is om kwetsbare groepen toegang tot de woningmarkt te verschaffen en scheefgroei/achterstelling op de arbeidsmarkt weg te nemen. Dat laatste geldt onder andere voor vrouwen, allochtone Nederlanders, langdurig werklozen en mensen met een beperking.

Door de grote werkloosheid zijn banen een schaars goed, terwijl er tegelijkertijd moeilijk vervulbare vacatures zijn. Beschermende maatregelen zijn op z’n plaats

want als je ‘de markt’ z’n gang laat gaan, trekken groepen die op eigen kracht niet aan werk komen of die werkgevers niet zien staan, altijd aan het kortste eind. Zo moeten banenafspraken als het sociaal akkoord de komende tien jaar 125.000 mensen met een beperking aan regulier werk helpen. Mogelijk moet er ook voor asielzoekers (nu vaak tot jarenlange passiviteit gedwongen) en vluchtelingen een quotaregeling komen, niet alleen voor de nieuwe dus, ook voor de ‘oude’. Bedrijven die goede zaken doen door de komst van zoveel asielzoekers, zoals vastgoedbedrijven die kantoren verhuren, bouwbedrijven die opvanglocaties (her)bouwen en het vakantiepark van Hennie van der Most in Oranje, zouden bij wijze van social return werkgelegenheid kunnen bieden aan werkloze Nederlanders in de omgeving én asielzoekers/vluchtelingen. Laat hoogopgeleiden onder de asielzoekers/vluchtelingen daarnaast een kans maken op banen waar bedrijven nu expats voor aantrekken, lager opgeleiden op banen waar werkgevers geen of onvoldoende geschikte Nederlandse kandidaten voor vinden.

Als de komst van zoveel asielzoekers tegelijk een impuls geeft aan het voor huisvesting geschikt maken van leegstaande kantoren en de bouw van sociale huurwoningen: mooi! Maar ook nieuwe wooncapaciteit moet eerlijk worden verdeeld over bestaande en nieuwe woningzoekenden. Voor tijdelijke huisvesting de komende winter zijn verder oplossingen mogelijk als het enkele maanden verhuren van de vele tienduizenden leegstaande tweede en koophuizen en recreatiewoningen in Nederland. Asielzoekers en vluchtelingen moeten tenslotte ergens wonen. Net als Nederlanders die over de hele wereld uitzwermen, wonen, werken en hun geluk zoeken en gebruik maken van alle voorzieningen en gastvrijheid dáár. En dat al eeuwenlang.